

hondo-hondotik

Jexuxmari Zalakain

(EHUtik kaleratutako irakaslea)

Euskal Unibertsitatea, beste ahalegin bat

Oso modu pertsonalean idatzi nahi ditut hurrengo lerrook, nire orain arteko erabakietan oinarrituta, burutazio batzuk askatzeko asmoz; inori interesatuko zaizkiolakoan ere bai, jakina. Orain pare bat aste Bilbotik Donostiara autobusean nindoala, Euskal Unibertsitatearen aldeko beste ahalegin (BaiEusUni) baten berri izan nuen. Horren ekimen garrantzitsua prentsatik jasotzeak estralurtar sentiarazi ninduen arren —egia esan, zerbait bazetorren errezeloa banuen, Leioako campusean berriro esekita baitaude (norbaitek urratuta ere bai, egunez egun) aspaldiko kartel berde adierazgarriak, 55.555 sinaduren erronka aipatzen dutenak—, kontua da kanean dela ekimenaren asmoa eta aukera egokia ematen duela, hainbat arazo beren txikitasunean azaleratuz, betiko kezka batzuk berriro plazan azaldu eta eztabaidari eragiteko, ahal bada. Are gehiago, datorren larunbatean UEUK bere bigarren Kongresua egingo duela jakinda, eta hor ere, zorionez, Euskal Unibertsitatea izango delako gai *izarra*.

Hasteko, ez dakit ekimena noraino den berria, nik inpresioa dut uda aurretik bazela horrelako zerbait; areago, uste dut, gutariko batzuk, lehendik ere sinatzeaz gain, ordu batzuk egin ditugula sinadura-eske mahai baten bueltan, Donostiako Koldo Mitxelena eraikinaren aurrean argazki eder askoa eginak gaudela, etab. Hala ere, aitortu beharra dago, «egoera berezia eta egokia» bizi dugun heinean, ez dela gaizki etorriko beste ahalegin bat egitea, inoiz Euskal Unibertsitatea mamizko bihur dezagun. Hala ere —ahaleginetan ari direnei bar-

kazio guztiak eskatuz—, nola edo hala etsigarriak suertatzen zaizkidala horrelako ekimenak esan nahi dut; izan ere, ekin eta burutu gabekoak iruditzen zaizkidalak, behin eta berriro. Urrutiei ez joatearren, iaz bertan Uniekimena abiatu zen, agiri txukun askoa egin, prentsaurreko dotorea eskaini, Hego Euskal Herriko Legebiltzarretan eta Ipar Euskal Herriko ez dakit non aurkeztu, ezezko biribila jaso eta bertan behera geratu zen —gutxienez, UPVn eta UPNan LOU aplikatzen ari direnei kontrapisua egiteko balio

izan balu!—; Euskal Unibertsitate-Barrutia lortzeko ekimen dotorea ere abiatu zuten hainbat ikasle saiatuk, eta horren berririk ere ez dauka gizarteak. Hau berau ere prentsaurreko hutsean geratuko ote den susmoa ez dut ezkutatuko. Gauza hauek zergatik gertatzen diren esateko prest nago, baina, aukera-aukeran belarri-zokora, lagunarteko kontuak baitirara.

Harira joanda —azken finean, ekimen arrakastatsurekin inoiz asmatuko dugula erabat sinetsirik—, gustukoak ditut agiriaren bost puntuak —batez ere, Euskal Unibertsitatea hizkuntza-arazo hutsa dela uste dutenen desesperaziorako—, baina iruzkin batzuk egin nahi nituzke, «gutxieneko» puntuak direla jakin arren. Alegia, edozein ekimenaren «propiotasuna» ezinbesteko kalitate-marka bezala erabiltzen den honetan, kezkek baino ez dizkit sortzen baledizko Euskal Unibertsitate horrek «irakasleria propioa» eta «administrazio eta zerbitzuetarako langileria propioa» izango duela irakurtzek; zeren, ados egon arren, ez baitakit zer esan nahi duten horrekin agiria erredak-

tatu dutenek, eta zer adiera eman nahi zaien milaka sinatzaileei. Dagoeneko ez da inorentzat sekretua, azken hamabi hamabost urteotan UPVn gauzatu eta oraino amaitu ez den borrokaren mami-mamian *funtzionaritz*a eta *irakasle propioa* kontrajarrita ageri direla. Ez dakit, bada, oso zilegia den kontzeptua argitu gabe proposatzea —«propio» demonio hori, alegia—, bi mutur horien artean hautua egin gabe, abian jarritako mugimenduak ebaki zuen alorrean norberak leku hartu gabe. Irakasle Errepresaliatuen Kolektiboak, adibidez, Uniekimenaren agiria gogotik landu eta ados egon arren, ez zuen sinatu, kontzeptu hori argitu nahi izan ez zelako.

Guztion onerako izan daitezkeen gauzetan una aprobetxatzeari egoki iritzirik, ez dut nik behintzat arazo hori noiz edo noiz aztertuko den itxaropena galtzen. Artikulu hau eskari publikoa da, sinadura-bilketa egiten den bitartean, funtzionaritzaren eginkizuna aztertzeke, alegia: ez baita nire buru-kaskoan sartzen, Euskal Unibertsitatea eratu behar baldin badugu, garai batean ikastolak sortu ziren bezalaxe —edo *antzeko parezido*—, herriak sortu eta kudeatutako unibertsitatea amesten badugu —nahiz eta «herri erakundeek babestua eta sustatua» izango den—, «unibertsitate demokratiko eta autonomoa, berritzailea, irekia eta malgua» izango bada sortu nahi duguna, zertarako interesatzen zaigun funtzionario izatea, zer onura dakarkion funtzionaritzak unibertsitateari, eta hezkuntzari oro har. UEUK ere erabaki beharko du egunen batean —agian III. Kongresuan— amets eta eginkizun duen Euskal Unibertsitatean funtzionariorik

sartzen den ala ez. Detalle txiki bat aipatzearren, azken egunotan kartel batzuk ikusi ditut Leioako campusean, eskuz idatzita, eta haxe diote: «LOU aplikatzen denean, ezin izango da irakasle funtzionario euskaldunak eskatu», eta «UPVn diskriminazioa omen da irakasle funtzionario euskaldunak eskatzea». Eta zer axola dio, bada? Kontratu laborala egin eta kitto! Hain lan txukuna eta egokia egin ohi duen Euskal Adarrak sinatzen baditu kartel horiek, egia esan, ez dakit zer pentsatu; kezkarria eta etsigarria bada, eta niri zintzurra estutzen dit.

Amaitzeko, «erakunde sendoa» nahi omen dugu. Agiriaren bost puntuak bere osotasunean irakurrita, eta lehenengoan adierazten dena kontuan hartuta, «goi mailako prestakuntza eta titulazio mapa berezkoak» diseinatzeko ahalmena izango duen unibertsitateaz ari garela dirudi; hau da, unibertsitate normal, homologatu eta osoaz. Eta hor ere, nahiko lan! Orain arte Euskal Unibertsitatearen eragile nagusia den UEUK larunbatean argitu beharko du puntu hori; alegia, unibertsitate «euskaldun, nazional eta herritar» bati buruz ari garen, ala bestelako zerbaiti buruz —adibidez, unibertsitate birtualari edo euskaraz ari diren guztien sarean bildutako erreferentzia hutsari buruz—. Edozelan ere, nire kementzaz eta aupadarik handiena eskaini nahi diet, bai UEUKo kide guztiei —iparra galdu gabe, betiko bideari eutsirik, nahi beste egokitzapen gauzatzen asma dezaten—, bai BaiEusUniren eragileei, inondik ere ahaleginik eraginkorrena egin dezaten/dezagun, bertan behera utzitako beste kanpaina bat izan ez dadin.

Julen Kalzada

(Itzultzailea)

Egin diezaiegun aurre, duintasunaren alde

Duela egun batzuk Marcos Zapatisten Komandanteordeak esaten zigun Duintasunak, euren hizkuntzan, Euskal Herria duela izena.

Bestalde, gero eta nabariagoa da Euskal Herrian berriro ari direla nagusitzen nazien okupazioa eta frankisten diktadura urteetan Euskal Herriaren aldekoek jasanez behar izan zituzten praktikak. Adibidez, gaur komunikabideak egiten ari direna ikusita, naziak txiki geratu ziren. Eta gaur Euskal Herria eraiki gura dutenekin egiten ari direna ikusita (*Eginetik* hasi, talde eta alderdi politikoak legez kanpo

uztetik segitu eta gazteen sarekadei Arkaute ematen dioten tratua arte dagoen ibilbide luzean zehar), diktadura garaiko urteak bigunak egingo zaizkigu azkeneko, bitartean egoera horri buelta emango dion erantzun jator bat asmatzen ez badugu demokraten artean.

Euskal Herrian gaur demokrazia daukagula esaten dutenak gezurra esaten ari dira. Herri batean ezin da demokraziarik egon agintariek herri horri dagozkion eskubideak errespetatzen ez dituzten bitartean. Eta, jakina, bere herriaren edo bere mende dagoen beste herri baten eskubi-

deak errespetatzen ez dituzten agintariak ez dira demokratak, nahiz eta mundu osoan eta komunikabide guztien aldarrikapenez demokratarik demokratek direla mila aldiz errepikatu.

Euskal Herria oraindik ez dago herri bezala aintzat hartuta eta gutxiago onartzen zaizkio agintari demokrata batek onartu beharreko eskubideak, hau da: NBEk herri eskubidetza jasotzen dituenak gutxienez.

Euskal Herria mundutik desagerrarazi nahi dutenen jokabidea gero eta zakarra goa eta okerragoa da. Horregatik, geure

buruak demokratizat ditugunok eta demokrata diren edo izan gura duten guztiek kasu egin behar diegu Duintasunaren Egun Nazionala Euskal Herri osoan abenduaren 19an ospatzeko eskatu digutenei. Eta Duintasuna, hau da Euskal Herria, mundutik desagertu ez dadin, prest egon behar dugu eskatu dizkiguten mobilizazioak, lanuzteak eta gainerako ekintzak egiteko, hori guztia eta gehiago beharko baitugu geuri dagozkigun eskubideak eskuratzeko.

Barka atrebentzia, baina Euskal Herriak behar gaitu!